

#OSOBNNA POTROŠNJA I DALJE NAJJAČI POKRETAČ#

Snažna osobna potrošnja i dalje podržava rast hrvatskog gospodarstva, no zbog pada industrijske proizvodnje i usporavanja rasta turizma, svi makroekonomisti procjenjuju da je rast bruto domaćeg proizvoda (BDP) u trećem tromjesečju usporio.

Državni zavod za statistiku (DZS) objavit će idućega tjedna prvu procjenu BDP-a u trećem kvartalu 2018., a osam makroekonomista, koji su sudjelovali u anketi Hine, procjenjuje u prosjeku da je gospodarstvo poraslo za 2,3 posto u odnosu na isto lanjsko razdoblje.

Njihove procjene rasta kreću se u rasponu od 2,2 do 2,5 posto.

Bit će to već 17. tromjesečje zaredom kako BDP raste, ali sporije nego u prethodnom, kada je gospodarstvo poraslo za 2,9 posto na godišnjoj razini.

Osobna potrošnja i dalje najjači pokretač

Svi se u anketi slažu da rastu gospodarstva i dalje najveću podršku pruža jačanje osobne potrošnje, najveće sastavnice BDP-a.

Na to ukazuje rast prometa u trgovini na malo na godišnjoj razini već 49 mjeseci zaredom, što nije zabilježeno od kada DZS vodi te podatke.

„Kao i u posljednjih nekoliko kvartala, najveći utjecaj na rast imat će osobna potrošnja, na što ukazuje rast prometa u trgovini na malo u trećem tromjesečju za otprilike 3 posto na godišnjoj razini”, navodi jedan od makroekonomista u anketi Hine.

No, ističe i da je to najsporija stopa rasta maloprodaje od kraja 2015. godine.

Premda sporije, osobna potrošnja i dalje raste zahvaljujući, među ostalim, rastu plaća. Prosječna isplaćena neto plaća po zaposlenom u pravnim osobama iznosila je za kolovoz 6.264 kune, što je 2 posto više nego u istom lanjskom mjesecu.

„Osobna potrošnja poticaj je pronašla u rastu zaposlenosti, padu nezaposlenosti, razmjeno snažnom rastu plaća, niskim troškovima refinanciranja te umjerenoj inflaciji”, navodi se u anketi Hine.

Potrošnju podržava i turizam koji, kažu makroekonomisti, ima i najveći utjecaj na BDP u trećem tromjesečju. Zbog toga je posljednjih godina u trećem kvartalu obično rast BDP-a ubrzavao u odnosu na drugo tromjesečje.

Sporiji rast turizma

Međutim, makroekonomisti ističu da je u trećem tromjesečju ove godine zabilježen relativno sporiji rast turizma zbog ograničavajućih kapaciteta i oporavka konkurentskih tržišta.

„Rast izvoza roba i usluga uobičajeno je u razdoblju od lipnja do rujna oslonjen na turizam, a u

tom su razdoblju ove godine ukupna noćenja porasla 1,8, a dolasci 3,4 posto", navodi jedan od makroekonomista.

Premda se u turizmu i dalje bilježe rekordni rezultati, rast je sporiji u odnosu na prošlu godinu. Naime, u cijeloj 2017. zabilježen je, prema podacima DZS-a, rast turističkih dolazaka za 13 posto, dok je broj noćenja porastao za 10,6 posto.

„U trećem tromjesečju zabilježene su bitno niže stope rasta dolazaka i noćenja turista nego što je to bio slučaj u istom kvartalu 2017.", navodi se u anketi Hine.

Usporavanje rasta robnog izvoza

Osim turizma, već dulje vrijeme pozitivno na gospodarstvo utječe i rast robnog izvoza, zahvaljujući ponajviše rastu gospodarstva Europske unije, najvećeg hrvatskog vanjskotrgovinskog partnera. No, u posljednjem vrijeme rast izvoza usporava.

Izvoz je u prvih devet mjeseci ove godine dosegnuo 79 milijardi kuna, što je za 4 posto više nego u istom razdoblju prošle godine, dok je uvoz iznosio 130,3 milijardi kuna ili 6,1 posto više, pokazuju podaci DZS-a.

Tako je vanjskotrgovinski deficit u tih devet mjeseci iznosio 51,3 milijarde kuna, što je za 4,5 milijardi kuna više nego u istom razdoblju lani. Pritom je pokrivenost uvoza izvozom pala s lanjskih 61,9 na 60,6 posto.

Nastavljen rast investicija

Doprinos „nastavka rasta izvoza roba bit će umanjen uvozom roba, koji nastavlja rasti zbog visoke uvozne ovisnosti", navodi jedan od makroekonomista u anketi Hine.

Ističe, međutim, da očekuje blago ubrzanje rasta investicija.

I ostali u anketi procjenjuju da je u trećem tromjesečju nastavljen rast investicija, već 15. kvartal zaredom, na što ukazuje i rast aktivnosti u građevinarstvu.

Prema podacima DZS-a, u prvih osam mjeseci ove godine građevinska je aktivnost porasla za 4,5 posto u odnosu na isto lanjsko razdoblje.

Pad industrijske proizvodnje

Međutim, „blago intenziviranje građevinarstva ostat će u sjeni zamjetnog usporavanja, odnosno pada industrijske proizvodnje", upozorava jedan od makroekonomista.

Industrijska je proizvodnja godinama rasla, no u trećem je tromjesečju, prema kalendarski prilagođenim podacima DZS-a, pala za 1,5 posto u odnosu na isto lanjsko razdoblje, što je djelomice posljedica i krize u brodograđevnoj grupi Uljanik.

Od kraja prošle godine industrijska je proizvodnja vrlo nestabilna, pa je u devet od posljednjih

11 mjeseci zabilježila pad na godišnjoj razini. Zbog toga je u prvih devet mjeseci ove godine proizvodnja bila za 0,3 posto manja nego u istom lanjskom razdoblju.

„To prije svega pripisujemo usporavanju rasta u industriji naših glavnih trgovinskih partnera te slabljenju sentimenta u prerađivačkom sektoru”, navodi jedan od makroekonomista u anketi Hine.

U 2018. usporavanje

Procjene za treće tromjesečje na tragu su očekivanja da će rast gospodarstva u cijeloj 2018. godini biti nešto sporiji nego lani, kada je zabilježen rast od 2,9 posto.

Prema najnovijoj anketi Hine, osam makroekonomista procjenjuje u prosjeku da bi rast gospodarstva u 2018. mogao iznositi 2,7 posto.

Njihove procjene rasta kreću se u rasponu od 2,6 do 3 posto, no neki makroekonomisti upozoravaju da bi mogli smanjiti procjene nakon objave podataka za treće tromjesečje.

Hrvatska narodna banka (HNB) nedavno je već smanjila procjenu, pa sada u ovoj godini očekuje rast gospodarstva od 2,7 posto, dok je prije očekivala rast od 2,8 posto.

Europska je komisija, pak, nedavno povećala procjenu rasta hrvatskog BDP-a u ovoj godini s 2,6 na 2,8 posto.

Međunarodni monetarni fond (MMF) očekuje istu stopu rasta, dok Europska banka za obnovu i razvoj (EBRD) procjenjuje da će gospodarstvo porasti 2,7 posto.

Vlada je, pak, u rebalansu proračuna smanjila procjenu rasta gospodarstva u ovoj godini s prethodnih 2,9 na 2,7 posto.

(Pripremili: Slavica Cvitanić, Nenad Bach/Hina)

Analitičari: Rast hrvatskog BDP-a u trećem tromjesečju usporio

Kategorija: GOSPODARSTVOAžurirano: Nedjelja, 25 Studeni 2018 08:25

Objavljeno: Nedjelja, 25 Studeni 2018 08:25

